

עניינים תוכן

מבוא	2
פרק ראשון: מסיונריות נוצרית באתיופיה.....	3
פרק שני: יוסף הלוי.....	8
פרק שלישי: פייטולוביץ ופועלו עבור יהודי אתיופיה	13
דיון וסיכום	20
ביבליוגרפיה.....	22

מבוא

נושא העבודה: מיסיון נוצרי בקהילת ביתא ישראל

המיסיונריות הנוצרית והיהודית באתיופיה ופעולותיהם של פייטלוביץ והלוי בפרט

פעולות מיסיון והמרת יהודים באתיופיה לנצרות הייתה תופעה שקיבלה חיזוק על ידי המשטר הנוצרי אשר ביקש לאחד את השורות באתיופיה. כך למשל פעלה " החברה הלונדונית להפצת הנצרות בקרב היהודים", אשר החלה לפעול באתיופיה בשנת 1859 על מנת לנצר את יהדות אתיופיה¹. ארגון זה משך את תשומת הלב של יהודי אירופה אשר שלחו אנשים כמו יוסף הלוי ואחרים כדי לבלום את המיסיון ולהגן על יהודי אתיופיה. פעילות זו לא נעלמה מעיניים של יהודים אחרים ברחבי העולם ובעיקר באירופה.

יהודים שונים שמו לב לתופעה הזו וביקשו לשמור על יהדות אתיופיה כך שהם לא יושפעו מפעילות המיסיון של נוצרים שונים. שני יהודים בולטים בתחום זה, היו יוסף הלוי ותלמידיו פייטלוביץ. המטרה שלהם הייתה מטרה דתית שנועדה למנוע את ההתנצרות של יהודי אתיופיה ואובדן קהילה זו לשמד. עבודה זו תבקש לעמוד על הפעילות של הארגון, על המטרות שלו ועל הרעיון של המרת היהודים לנצרות והעמידה היהודית נגדו. שאלת המחקר של העבודה תהיה:

כיצד ביקשו להשפיע יוסף הלוי ופייטלוביץ על פעילות של המיסיון הנוצרי באתיופיה?

על מנת לענות על שאלת המחקר אערוך את מבנה העבודה הבא. הפרק הראשון של העבודה יעסוק במיסיונריות הנוצרית כפי שהיא ניסתה להשפיע על קהילת ביתא ישראל ועל הפלשים לעזוב את היהדות ולעבור לחיק הנצרות. הפרק השני של העבודה יעסוק בפעילות של יוסף הלוי אשר החל את הפעילות למען הצלת יהודי אתיופיה. הפרק השלישי של העבודה יעסוק בנושא של פעילות פייטלוביץ עבור הצלת יהודי אתיופיה מן המיסיון הנוצרי וניסיונות להמיר את יהדות אתיופיה לנצרות. לבסוף אסכם את העבודה ואנסה לענות על שאלת המחקר באופן כללי.

¹ שאול ספיר, מקורות חברות המיסיון האנגליקנית שפעלו בירושלים ובארץ-ישראל במאה הי"ט ועד למלחמת-העולם הראשונה, קתדרה 19, 1981, עמ' 161

פרק ראשון: מסיונריות נוצרית באתיופיה

מיסיון היא פעילות שנועדה להפיץ דת או אמונה דתית כלשהי בקרב אנשים מבני דת אחרת או בקרב אנשים חסרי דת. בהקשר של עבודה זו כאשר אנו מתייחסים למיסיון אנו מתכוונים למיסיון הנוצרי אשר ביקש להפיץ את בשורת ישוע ברחבי העולם ולגרום לכל העולם להיות נוצרי. למיסיון הנוצרי היו כמה תקופות בולטות בהיסטוריה:²

1. התקופה הראשונה: ראשוני מפיצי הדת הנוצרית החלו את דרכם עם שליחותו של פאולוס שנחשב לגדול המיסיונרים בתקופה הראשונה. הוא ביטל את הצורך במצוות ובכך הקל על ההמונים את קבלת הדת. הוא הקים רשת של מיסיונרים אשר אפשרו את הפצת הנצרות.
2. התקופה השנייה: הייתה עד לשנת 1500. בתקופה זו התנצרו בדרך כלל עמים שלמים ולא אנשים בודדים. הפעילות המיסיונרית הביאה להתפשטות הנצרות בכל אירופה, ובעמים רבים אחרים.
3. התקופה השלישית: היא בין 1500 ועד ל-1950. במהלך תקופה זו התפשטה הנצרות בכל רחבי כדור הארץ. התגליות של שטחים חדשים ורחבים הביאו להפצת הנצרות למקומות שבהם בקושי דרכה כף אדם עד לאותו השלב.

במאה ה-18 חלה נסיגה בפעילות המיסיון בשל התגברות מגמות החילון ובשל סיבות גיאופוליטיות אחרות. משום כך ארגוני נוצרים, הן פרוטסטנטים והן קתולים, החלו לנסות להגביר את פעילות המיסיון. זאת בכל העולם³, וגם באתיופיה שעומדת במוקד עבודה זו. בתחילת המאה ה-19 החל המיסיון הנוצרי לפעול באתיופיה למען ניצור היהודים והפיכתם לנוצרים. אחד מן הראשונים מהנוצרים אשר ביקשו לנצר את יהדות אתיופיה היה סמואל גובאט שהיה כומר פרוטסטנטי ושימש בתור הבישוף של ירושלים. הוא הכיר את שפת הגעז ויצא לשליחות מיסיונרית לאתיופיה. הוא ערך שתי מסעות מיסיונריות באתיופיה בשנות השלושים של המאה ה-19. הפעילות המיסיונרית שלו החלה כבר בארץ ישראל שם הוא ניסה להמיר את דתם של היהודים לדת הנוצרית⁴.

---

² Dana L. Robert, *Christian Mission: How Christianity Became a World Religion*, John Wiley & Sons, 2011. Pp 1- 20.

³ Ibid., Pp 1- 20.

⁴ Ibid., Pp 1- 20.